

Jouko Tukiainen: Kierrätyskeskus

Arvostelu: Aarne Pynnönen

Tämän noir-pienoisromaanin keskiössä ajelehtii kaksi omalaatuista, tavallaan toisilleen vastakkaista henkilöä. Matti on jo syntymässään saamapuolelle jäänyt ”svendufva”, joka täyttää vajeitaan keräämällä tyhjiä purkkeja. Jaakko on luuseri, jonka vintillä ainakin suurin osa valoista palaa, vaikka ei niistä juuri hyötyä ole, kun on liian paksut varjostimet.

Jos oikein ymmärrän, ei Jouko T:n tarkoituksena olekaan käsitellä kuin elämän pimeää puolta ja sitä kautta osoittaa nykyhektisen kilpailusysteemin epätarkoituksenmukaisuus. Siihen nämä kaksi veitikkaa hyvin sopivan, tietysti juuri näin kuvattuna. Samalla tulee käsiteltyä myös stereotyyppiset normaaliuden ja epänormaaliuden käsitteet, kun nämä kaksi pannaan samalle virtuaaliselle elämän kiikkulaudalle ja katsotaan, kumman takamus ensiksi maahan ottaa.

Jouko T. panee lukijan miettimään onnellisuuden käsitettä ja perusteita. Vastuu päätöksistä tosin jää lukijalle, vaikka vihjeitä kyllä annetaan. Otaksun, että Matin ja Jaakon tapauksessa haluttiin vihjata onnellisuuden ja monityydyttyneen elämän perusteiksi sisäsyntyiset tekijät; raha, tavara tai vintin kirkkaus ei onnellisuutta ratkaise, yleensä, kai? Toki voidaan myös väittää, että ei elämää yleensääkään voi arvioida ceteris paribus -tutkimuksen pohjalta, enemmän muuttujia olisi mukaan otettava. Mutta paljon kirja pani ajattelemaan elämän eri osasia, myös omalta kohdalta. Se on jo jotain se!

Kirja alkaa: ”Herättyään aamulla ja juotuaan kahvikupposensa, ryhtyi hän töihin”. Huvituin oitis. Ensinnäkin, aleksiskivimäiset käännetyt sanajärjestykset kulkivat läpi kirjan aina sopivissa kohdissa lisäten mustaa tunnelmaa. Toiseksi, tuo ”töihin ryhtyminen” tarkoitti tyhjien ruostuneiden peltipurkkien kiillotusta. Huumorimies tuo Jouko T. Musta huumori pitää tosin kaivaa rivien väleistä, ei sitä tuoda tarjottimella. Paikkapaikoin Jouko T. aloittaa hillittömän purkautumisen henkilöittensä kautta, jolloin ei sanoja säästetä ja tunteet vyöryvät tulisina, välimerkit ovat kuin ovat ja joskus oraakkelimaiset lauseet pitävät pysyvästi sisällään tarkoituksensa. Helpompaa se silti on lukijalle kuin esimerkiksi Röyhkän tarjoilema tajunnanvirta.

Jätänkin teidät arvailemaan, kumpi pojista kiikuttelun voittaa. Riittääkö peltipurkeissa kiinnostusta loppuelämäksi, entä rakkauspuoli, uskonto, alkoholi, hengen terveys ja muut muuttajat?

Lukekaa ja miettikää.